

Kredietbank Salland en Omstreken
Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Gemeente Olst-Wijhe
t.a.v. Mw. H. Reinders
uitsluitend per e-mail: h.reinders@olst-wijhe.nl

14 0570
telefoon

0570-693023
direct telefoonnummer

jg.van.eck@deventer.nl
e-mail

KBS/20180105/HvE
Kenmerk

uw referentie

5 januari 2018
datum

H. van Eck
contactpersoon

Rente sociaal krediet
onderwerp

Geachte mevrouw Reinders,

Naar aanleiding van ons eerdere telefoongesprek ontvangt u hierbij een notitie met betrekking tot de mogelijkheden die er zijn om voor inwoners van de gemeente Olst-Wijhe het rentepercentage op sociaal krediet te verlagen. Daarin is ook opgenomen wat de kosten en effecten zijn wanneer de gemeente Olst-Wijhe de kosten voor kredietaanvragen die niet leiden tot het sluiten van een kredietovereenkomst op zich zou nemen.

Daarnaast is een bijlage toegevoegd waarin wordt uitgelegd hoe het rentepercentage van de Kredietbank tot stand komt.

Ik vertrouw erop, u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er toch nog vragen zijn, dan hoor ik die graag.

Hoogachtend,

H. van Eck
teammanager Kredietbank Salland en Omstreken

Renteverlaging sociaal krediet

Aanleiding

Er is de afgelopen periode veel aandacht voor de hoogte van de kredietvergoeding (het "rentepercentage") op sociaal krediet. In de bijlage bij deze notitie staat wordt uitgelegd hoe dit tarief tot stand komt.

Kredietbank Salland en Omstreken (KBS) richt zich (als onderdeel van de gemeente Deventer) op inwoners van de gemeente Deventer, maar biedt ook aan inwoners van gemeenten buiten Deventer de mogelijkheid om een sociaal krediet af te sluiten. Dat kan alleen, wanneer daarvoor een kostendekkend tarief in rekening wordt gebracht: de gemeente Deventer wil geen risico lopen voor de kredietverstrekking aan mensen die niet in de gemeente Deventer wonen. KBS heeft er voor gekozen om geen overeenkomsten met gemeenten aan te gaan voor de uitvoering van de sociale kredietverstrekking. Er wordt een kostendekkend tarief bij de cliënt in rekening gebracht, zodat de gemeente niet meer hoeft bij te dragen in de kosten. Wel kan incidenteel (met name bij zeer risicovolle aanvragen) een garantstelling van de gemeente gevraagd als voorwaarde voor kredietverstrekking. Aanvragen worden door de gemeente op individuele basis getoetst.

Juridisch kader voor het afwikkelen van kredietaanvragen

De Europese richtlijn inzake kredietovereenkomsten voor consumenten bepaalt aan welke voorwaarden een kredietverstrekker moet voldoen bij de beoordeling van een krediet. Daarnaast zijn er (zowel specifiek voor kredietverstrekkers als algemeen geldende) ook verschillende andere richtlijnen voor het vaststellen van de kredietwaardigheid, voor de dossiervorming, voor de communicatie en voor het vastleggen van gegevens in een geautomatiseerd systeem, waaraan de Kredietbank moet voldoen. Deze richtlijnen liggen vast in (onder anderen) de Wet financieel toezicht, de Wet bescherming persoonsgegevens, de Archiefwet en het burgerlijk wetboek.

De kosten voor een kredietaanvraag

Bij een groot deel van deze vereisten staat de noodzaak er aan te voldoen los van de vraag of er uiteindelijk een kredietovereenkomst tot stand komt. Met andere woorden: er moeten ook in die gevallen werkzaamheden worden verricht, maar de kosten daarvan kunnen niet bij de betreffende aanvrager in rekening worden gebracht.

Ook wanneer een kredietaanvraag niet leidt tot de totstandkoming van een kredietovereenkomst en de daadwerkelijke uitbetaling van een krediet niet plaatsvindt, moeten in ieder geval de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Het ontvangen en vastleggen van het aanvraagformulier in het geautomatiseerd systeem
- Het vastleggen van de gegevens van de aanvrager in het geautomatiseerd systeem en het aanmaken van een aanvraag
- Het beoordelen van de compleetheid van de aangeleverde stukken
- Het opvragen van ontbrekende stukken en deze toevoegen aan het dossier
- Het vervaardigen en verzenden van precontractuele informatie
- Het toetsen van de aanvrager bij het Bureau Krediet Registratie (BKR)
- Het vaststellen van de hoogte van de aflossingscapaciteit
- Het vaststellen van andere verplichtingen en bijzonderheden
- Het beoordelen van de kredietwaardigheid van de aanvrager
- Het invullen en vastleggen van het beoordelingsprotocol (op basis van bovenstaande informatie)
- Wanneer een krediet op basis van deze informatie niet mogelijk is: het opstellen van een afwijzingsbrief
- Wanneer een krediet op basis van deze informatie wel mogelijk is: het opstellen van de kredietovereenkomst, uitnodigen voor een afspraak ter ondertekening
- Wanneer de cliënt alsnog afziet van het krediet: het opstellen van een afwijzingsbrief
- Het beëindigen van de aanvraag in het geautomatiseerd systeem

De handlingkosten per niet toegekende aanvraag (personeelskosten, kosten voor het toetsen bij het BKR, interne overhead) bedragen gemiddeld € 250.

Mogelijkheden voor renteverlaging

Wanneer een gemeente van mening is dat het rentetarief voor sociale kredieten voor haar inwoners te hoog is, dan zijn er mogelijkheden om dat te verlagen. Dat betekent echter per definitie dat de gemeente zal moeten bijdragen in de kosten of een deel van het risico voor haar rekening zal moeten nemen. De opties zijn dan:

1. De gemeente neemt (een deel van) de aanvraag- en handlingkosten voor haar rekening
2. De gemeente geeft een garantstelling of borgstelling af op alle verstrekte kredieten (op die manier heeft KBS de zekerheid dat het uitstaande bedrag terugkomt, ook wanneer de cliënt zijn krediet niet afbetaalt).
3. Een combinatie van 1 en 2.

Kosten en effect op rentepercentage

Per optie wordt hieronder in beeld gebracht wat de kosten van de opties voor de gemeente Olst-Wijhe zouden zijn en welk effect de optie heeft op het rentepercentage

De gemeente neemt (een deel van) de aanvraag- en handlingkosten voor haar rekening

- a. *De gemeente betaalt alle aanvraagkosten voor **iedere aanvraag***
Kosten: € 250 per aanvraag. Uitgaande van 50 aanvragen per jaar: € 12.500 per jaar
Effect: renteverlaging met 8%-punt (op het hoogste tarief van 12,9% naar 4,9%)
- b. *De gemeente betaalt de aanvraagkosten voor **iedere afgewezen aanvraag***
Kosten: € 250 per afgewezen aanvraag. Uitgaande van 50 aanvragen per jaar en een toewijzingspercentage van 50%: € 6.250 per jaar
Effect: renteverlaging met 4%-punt (op het hoogste tarief van 12,9% naar 8,9%)

De gemeente geeft een garantstelling of borgstelling af op alle verstrekte kredieten

Kosten: in eerste instantie zijn er geen kosten. Wel loopt de gemeente een incasso- en debiteurenrisico. In de praktijk is een deel van het verstrekte krediet uiteindelijk oninbaar (omdat kredietnemers overlijden, in een schuldhulpverleningstraject terechtkomen of om andere redenen niet meer kunnen betalen). Daarnaast zitten aan deze optie voor de gemeente de nodige uitvoeringskosten.
Effect: renteverlaging met 4%-punt (op het hoogste tarief van 12,9% naar 8,9%)

Een combinatie van bovenstaande opties

Uiteraard zijn er ook combinaties van bovenstaande opties mogelijk. De meest vergaande optie is die, waarbij de gemeente zowel de uitvoeringskosten als het risico volledig overneemt. Dan hoeft KBS slechts de kosten voor het aantrekken van middelen te dekken. Het rentepercentage kan dan (uitgaande van de huidige rentestanden) terug naar 1,5%.

Saneringskrediet

Naast sociaal krediet verstrekt KBS ook saneringskredieten. Dit zijn leningen waarmee in een schuldsaneringstraject schuldeisers "tegen finale kwijting" worden betaald. Deze leningen hebben een extreem hoog risico en worden tegen het wettelijk maximumtarief van 14% aangeboden. Wanneer op deze kredieten een renteverlaging wordt doorgevoerd, wordt in de praktijk meer geld aan schuldeisers beschikbaar gesteld. De maandelijkse aflossingsverplichting van de cliënt wijzigt er niet door (die blijft verplicht zijn maximale aflossingscapaciteit in te zetten ten behoeve van de schuldeisers). Uiteraard kan (op dezelfde wijze als hierboven aangegeven) ook op deze kredieten een renteverlaging worden gerealiseerd.

Vervolg

Wanneer de gemeente besluit om een bijdrage te leveren om het rentepercentage op sociaal krediet en/of saneringskrediet voor haar inwoners te verlagen, wordt een overeenkomst opgemaakt waarin de afspraken worden vastgelegd. Na ondertekening van de overeenkomst wordt gestart met de implementatie. Daarvoor is naar verwachting een periode van 4 weken voldoende.

Informatie

Voor verdere informatie kunt u zich wenden tot Hans van Eck (teammanager BAD & KBS, jg.van.eck@deventer.nl) of Madelon Vermeulen (projectleider schuldhulpverlening sociale kredietverstrekking, mj.vermeulen@deventer.nl).

*Deventer, 5 januari 2018
Hans van Eck, teammanager Kredietbank Salland en Omstreken*

Kredietvergoeding op sociaal krediet

Aanleiding

Er is de afgelopen periode veel aandacht voor de hoogte van de kredietvergoeding (het "rentepercentage") op sociaal krediet. Gelet op de lage rentestand wordt dit percentage te hoog geacht. Een aantal gemeenten heeft besloten de rente op sociaal krediet te verlagen. In deze korte notitie leggen we uit hoe de rente op sociaal krediet tot stand komt en waarom een verlaging van de kredietvergoeding niet zonder aanvullende maatregelen mogelijk is.

Rente Kredietbank Salland

De Kredietbank Salland hanteert het uitgangspunt dat kredieten kostendekkend moeten worden aangeboden. Bij het bepalen van de hoogte van de rente voor sociale leningen wordt het gewogen gemiddelde van de rentepercentages van reguliere banken en de grootste gemeentelijke kredietbank als referentie gehanteerd. De Kredietbank Salland hanteert voor sociale leningen een rentepercentage van maximaal 12,9%. Alleen voor saneringskredieten (leningen met een extreem hoog risico waarvan de kosten worden gedragen door de schuldeisers die daaruit worden betaald) wordt het wettelijk maximumtarief van 14% gehanteerd.

Welke kosten worden doorberekend

Als argument voor het verlagen van het rentepercentage wordt de lage rentestand waartegen gemeenten zelf geld kunnen lenen genoemd. Dat is een begrijpelijk argument, maar het tarief voor het verstrekken van kredieten is opgebouwd uit meerdere componenten:

- De kosten om het geld aan te trekken dat nodig is om kredieten te kunnen verstrekken
- De uitvoeringskosten die gemoeid zijn met het beoordelen van de kredietaanvraag, de financiële afwikkeling van het krediet (zowel het uitbetalen als het ontvangen van de aflossingen) en met het debiteurenbeheer
- De kosten om het risico op wanbetaling af te dekken

De rente is nu laag, dus dat betekent dat de kosten voor het eerste component minimaal zijn. Helaas weegt dat deel van de kosten sowieso al het minst zwaar. De uitvoeringskosten voor sociale kredieten zijn hoger dan voor "normale" leningen, omdat de beoordeling meer maatwerk vraagt. Ongeveer de helft van het aantal aanvragen wordt niet toegekend en ook voor de beoordeling van die kredieten is tijd nodig. Die kosten moeten worden doorberekend in de kredieten die wél worden toegekend. Gelet op de doelgroep kost ook het debiteurenbeheer veel tijd. Daarnaast is er een groot risico op wanbetaling. Het percentage kredieten dat niet of niet helemaal wordt terugbetaald, is relatief hoog. Dat is de reden dat reguliere banken deze doelgroep nauwelijks bedienen. Het gaat bij sociaal krediet vaak om kleine bedragen (tot maximaal € 3600 bruto) en Kredietbanken verstrekken geen hoge kredieten waarmee de kosten van kleine kredieten kunnen worden gecompenseerd ¹(). Wanneer de Kredietbank haar werkzaamheden kostendekkend moet uitvoeren dan levert dat dus per definitie een hoog tarief op.

Gevolgen lager tarief

De keuze van gemeenten die een lager tarief hanteren is voor de lener, maar ook voor leveranciers en schuldeisers positief: met hetzelfde maandelijks aflosbedrag blijft meer geld uit het krediet over om te besteden. Voor de gemeente c.q. de Kredietbank is het gevolg dat de uitvoeringskosten en het risico niet meer volledig gedekt kunnen worden uit de opbrengsten en dat hiervoor extra dekking (voor inwoners van Deventer binnen de eigen begroting, voor inwoners van andere gemeenten bij de betreffende gemeente) moet worden gevonden.

---

¹ ter illustratie: Zowel ING als ABN-AMRO verstrekken ook "kleine" persoonlijke leningen. Die beginnen bij € 2.500 netto, wat voor de kredietbanken al een relatief hoge lening is. Beide grote banken verstrekken zo'n krediet (volgens de rekentool op hun website) alleen aan huishoudens met een inkomen boven de 150% van het wettelijk minimumloon. Het risico dat zo'n krediet niet kan worden terugbetaald is dus marginaal. Beide banken rekenen voor deze kleine kredieten (ondanks het feit dat ze hun kosten in een veel grotere kredietportefeuille kunnen onderbrengen) ruim 11% rente. Dat de kredietbanken een rentepercentage hanteren dat daar nog iets boven ligt, is niet verwonderlijk.

